

TELEGRAFUL ROMÂN

Nr. 70. ANULU XIV.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: joi și duminică. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorul foiei pe afară la c. r. poste, cu bani gața prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețulu pnumerațiunei pentru Săbiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

trou provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri străine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru întreaga oră cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru o două oră cu 5 1/2 cr. și pentru a trei repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Săbiu, in 4/16 Septembrie 1866.

Evenimente politice.

Săbiu in 3 Septembrie.

Mai multe foi de Vien'a aduc scirea, ca cestiunea ungu-résca e amanata. Curmarea acést'a a pertractărilor in cestiunea ungu-résca o afla unu corespundinte vienezu dela P. Ll. in următoarele cause :

„Vin'a amanărei“ dîce cor., „nu e de a se caută in greutățile ce le-aru fi pututu provocă întielegerea asupr'a programului ministrilor. De altu mintrea mi e foarte greu a gasi espressiunea cea adeverata la caus'a acést'a, pentruca eu afirmazu, ca deca ministeriulu nu s'a pututu realisa, vin'a nu o pórta neimpacabilitatea principiilor. Atunci nu amu nimeritu espressiunea adeverata, de ore ce principiile suntu reprezentate de persóne, si deca ministeriulu a datu de pedeci in cestiuni personale, totusi a invinsu principiulu reprezentatu de personalitatea, carea si-a pastratu terenulu ocupatu de dens'a. Procátu scimu întrebarea cea d'antăiu se inverti pre lînga impregiurarea, ca cine sa fia in fruntea ministeriului. Nu potu sci, deca bar. Sennyey aru fi fostu cumva gața a intră in unu ministeriu Andrassy, la casu, candu regimulu din majoritatea dietei i aru fi oferatu unu portu-foiu ; din contra, dupa cum audiu mi se pare ca Escelent. Sea numai dandu-i-se presidiulu se póte castigá pentru ministeriu. De ore ce in sa deakistii nu credu in fusiune sub conditiunea, cá sa intre vre-unu membru alu dreptei séu unulu alu regimulu de acum, care au combatutu sistemulu parlamentariu, in ministeriu, asiá ei trebuie cu atât'a mai decisivu sa refuse intrarea loru in unu ministeriu, carele sa fia sub presiedinti'a unui membru, de-si omu de frunte, dar alu regimulu de acum. Asiá dara nu e cestiune pura personala, de carea s'a sfermatu ministeriulu. Principiulu in cercurile competente se vede ca inca nu au invinsu. Deca aru fi triumfatu principiulu atunci întrebarea, ca cine sa fia ministru, nu aru mai fi datu de greutate mari. Invinge principiulu, atunci trebuie sa pasiésca inainte acei ce suntu purtatorii principiulu si carii si pentru venitoriu voru sci sa-i dea espressiunea cea mai fidela. Representantii celuilaltu principiu voru fi despagubiti pentru resignatiunea loru de o parte prin consciinti'a ca si au plinitu detori'a de patrioti si de alt'a prin respectulu din partea natiunei.“

Unu teleg. alu H. Ztg. spune, ca N. Fr.Pr. din Vien'a accentuáza impacarea regimulu cu Uagari'a, mai alesu pentru cestiunea orientala.

Deputatii germano-austriaci au avutu o conferintiá in Ausee. La acést'a conferintiá au luat parte Dr. Berger, Dr. Schindler, Dr. Rechbauer, Dr. Gross, Dr. Fleckh si alții. Kaisersfeld nu au pututu luá parte din caus'a bolnavirei sele. Consvatuirile loru au fostu despre o manifestatiune politica ; scriptulu respectivu in sa s'a decisu a-lu comunicá mai antăiu cu sotii loru politici din Vien'a, Brünn, Prag'a s. a. spre a se declará, deca se invoiescu sa se alature si ei la acést'a manifestatiune.

Dupa „Politik“, deputatii adunati in Aussee au adusu concluse in care se cuprindu cam următoarele : A multiam pre slavi, pre basea celei mai mari respectări egale a fia-cărei natiunalități si pre basea unui parlamentu centralu. Fatia cu dorintiele magiarilor sa nu accepteze nici unu obligamentu, care aru fi in contr'a intereselor slaviloru din Ungari'a. —

Totu dupa tel. de mai susu se spune, ca foile prussiane vorbescu pentru prepararea de reshelu, cu scopu de a asecurá rezultatele de pâna acum ale Prussiei.

Din Parisu aflămu, ca „Patrie“ constatéza necesitatea grabnicu recunósceri din partea Portiei, a Princip. Carolu, de Suveranu alesu alu Romaniei. Despre conditiunile puse de Pórta dîce acea foia, ca nu se potu primí, si asiá e de lipsa o transactiune, prin care sa se mijlocésca recunóscerea, prelânga sustinerea suzeranității. Deca deslegarea acestei cestiuni s'aru mai amaná, atunci nu aru mai justificá nimicu traganarea recunósceri Principelui Carolu din partea puteriloru celoru mari.

In Itali'a au datu ansa la temeri cursulu celu incetu alu negociăriloru de pace. Nazione asigura, ca situatiunea diplomatica

eschide cu totulu reinceperea ostilităților. — Din Veneti'a scriu cor. la diuarele vieneze, ca se facu pregatiri mari pentru primirea regelui Victoru, séu celu putinu a altei celebrități italiene.

Din Constantinopole se telegraféza ca pe insul'a Candi'a in tóte dilele suntu intalniri sangeróse intre greci si turci. Militi'a pasiesce pretotindenea cu energia.

Din Aten'a se telegraféza, ca in Epiru au eruptu in mai multe locuri revolutiunea contra esageratiuniloru din partea autoritățiloru turcesci. 3000 de insurgenti au atacatu trupele turcesci, dintre cari 11 morti si 250 vulnerati. Representantii Angliei si ai Prussiei au calatoritu in părțile insurectiunei sa studiese situatiunea.

Din Bucuresci aflămu ca Stirbei si Sturz'a au calatoritu la Constantinopole in caus'a recunósceri Domnitoriului.

1848.

„Pesti Napló“ organulu partidei lui Deák, luandu-si motivulu din negociatiunile ce suntu in pertractare asupr'a cestiunei ungu-resci, declará, inainte cu vre-o cate-va dile, categorice, ca : Ministeriulu ungurescu trebuie sa fia eschisivu din barbati de partid'a sea si ca compunerea lui trebuie sa se realizeze inca inainte de redeschiderea dietei pestane; iara „contraconcesiunea“, carea aru fi sa se faca din partea ungu-résca pentru concessiunile de mai susu, o precide aceeasi foia intr'acolo : proiectulu subcomitetului pentru afacerile comune cuprinde in sine dejá concessiunea cea mai estrema si memoratulu ministeriu ungurescu si va dá tóta silinti'a, ca sa esopereze primirea acestui operatu (alu subcomitetului) in cas'a deputatiloru. *)

Din acestu ultimatu se vede mai antăiu, ca partid'a lui Deák respinge ori ce transactiune cu conservativii, încátu privescu formarea unui ministeriu de coalitiune. Cine si póte aduce aminte, ca „Pesti Napló“ au desvoltatu, fatia cu Ardélulu si cu comitatele unguresci, unu programu de cea mai strinsa centralisatiune legilativa, cu scopu de a esoperá regimulu parlamentariu, nu se va mirá atât'a, pentruca partid'a lui Deák nu va sa se fusioneze cu conservativii, ci se va mirá, ca potu sa fia municipalisti conservativi, cari vreu sa mérga mâna 'n mâna cu barbati dela „Pesti Napló“ spre a deslegá problem'a : de a pune in lucrare in Ungari'a, de o parte centralisatiunea parlamentara si totudeodata de alta parte, autonomi'a municipala.

Precandu „Pesti Napló“ pretinde asiá de categoricu unu ministeriu ungurescu, va fi batutu la ochi fia-cărui, ca chiaru si pentru acestu casu, primirea neschimbata a „operatului comitetului“ asupr'a afaceriloru comune din partea casei deputatiloru din Pest'a, fu semnalata (din partea lui P. N.) de o eventualitate óresi cum pusa in întrebare.

Sinceritatea acést'a o putem numai laudá. Partid'a lui Deák in sa, deca si in diet'a presenta nu se afla in rol'a cea vrierabila dela 1861, candu partid'a resolutiunei o impingea inainte, precandu erá de opiniune ca ea in sa dirige lucrurile, — ea si astadi e departe de a dominá situatiunea pe deplinu in cas'a deputatiloru. Unu numeru bunisioru de esperiintie, din sesiunea trecuta, indreptatescu lumea la recunóscerea acestui adeveru. Unui ministeriu din partid'a lui „Pesti Napló“ i se póte asiá dar usioru intemplá, cá pe lînga totu proiectulu memoratu despre afacerile comune, reprezentatu de acea partida, sa fia resturnatu de o coalitiune a partidei lui „Hon“ cu reprezentantii natiunalitățiloru nemagiare.

Recercămu pre toti cei partasi a nu perde din vedere possibilitatea acést'a : Partid'a resolutiunista voiésce uniunea curatu personala, si este asiá dara in interesulu ei de a resturná operatulu ermafroditu de uniune personala si reala; natiunalitățile nemagiare in sa au tóta caus'a de a resturná unu ministeriu, a cărui partida s'a aretatu mai netoleranta intre tóte partidele magiare, in cestiuni natiunale si au statoritu in „Pesti Napló“ unu programu de centralisatiune aministrativa, care dupa tóte judecătiele (opiniunile) or-

*) A se vedé in privinti'a cestiunei acestei si cele dela Ev. pol. R.)

ganelor publicistice nemagiare periclităza deadreptulu natiunile slave și pre cea româna.

Deca ne întrebăm acum, ce oferă pentru monarhia întreaga desu memoratulu elaboratu, pentru a cărui victoria în casa deputatilor din Pest'a, partid'a lui Deák nici nu voiesce și nici ca pôte sa stea buna, — e de ajunsu sa revocăm în memoria, acele lucruri faptice, ca programulu acest'a scôte afara dintre afacerile comune civillist'a monarcului, ea esprime învoirea Ungariei de a recunósce, dupa o convenire séu întielegere libera, o parte din datori'a statului și ca și în privint'a afacerilor recunoscute de comune, propune o tratare cu totul deosebita, prin câte o delegatiune imperiala de dincoace și de dincolo de Lat'a. Programulu acest'a fu déjà desemnatu, nu numai de jurnalistic'a centralistica, de neacceptabilu, ci și de întreaga jurnalistic'a federalistica. Se pôte asiá dara prevedé cu securitate, ca unu atare programu va fi refusat in Prag'a, Brünn, Lemberg, Agram și Laibach precum și în Vienn'a.

Denumirea unui ministeriu unguerescu, pentru esecutarea acelu operatu, nu aru însemná nici decum a deslegá cestiunea ungueresca pentru monarhia întreaga, ci numai a a duce pe tapetu. Introducerea unui ministeriu unguerescu din partid'a lui Deák, inca înainte de revisiunea legiloru din 1848 și înainte de regularea cestiunei municipieloru, nu aru fi alt'a decâtu de a sförtiá afacerea ungueresca cu ignorarea cestiunei natiunalitatiloru de asiá, încátu aceea aru deveni periculósá pentru Ungaria și mijlocitu pentru monarhia întreaga.

În interessulu tuturor partasiloru trebuie numai sa dorim, ca pertratările cele unilaterale privitoare la cestiunea ungueresca sa se termine câtu mai în graba. Ele nu fâra temei au alarmatu opiniunea publica în tierile coróniei boemice, în Galiti'a, în regatulu triungit în tierile slovene și în Vien'a, și au umplutu de mare îngrigire tóte natiunalitátile nemagiare din Ungaria și Transilvani'a.

Candu va fi ajunsu odata regimulu imperiului întregu la cunoscintia, ca cu majoritatea casei deputatiloru de prezentu, respective cu programulu ei de dreptulu publicu, nu se pôte ajunge unu programu ecuitabilu în privint'a cestiunei statului întregu, atunci dór nu se voru mai puté retiné în Vien'a dela respunderea cestiunei mai departe: decá sub administratiunea de fatia se pôte efetuá în Ungaria o majoritate în casa deputatiloru, dela carea sa se póta castigá concessiuni mai mari pentru ide'a de întregitatea statului.

Noi dorim sinceru, cá evenimentele sa dea regazu barbatiloru nostri de statu, pentru cá cestiunile inca nedeslegate sa le póta studiá în modulu celu radicalu încetu de pâna acum! „Zkf.“

Tratatulu de pace între Austria și Prussia dela 23 Aug. 1866.

Noi Franciscu Iosifu I.

Din grati'a lui Dumnedieu Imperatulu Austriei, Regele Ungariei și Boemiei, Regele Lombardo-Venetiei, Dalmatiei, Croatiei, Slavoniei, Galitiei, Lodomeriei și alu Iliriei; Regele Ierusalimului, Marele Principe alu Transilvaniei etc. etc. etc.

Prin acest'a facemu cunoscutu și marturisim:

Dupa ce între plenipotentiatulu Nostru și între plenipotentiatulu regelui prussianu se încheiá și subscrise la 23 Aug. în Prag'a unu tractatu de pace, carele din cuventulu în cuventu suna asiá:

Maj. Sea Imperatulu Austriei: Regele Prussiei fiindu indemnatu de dorint'a, ca voru sa redea provinciiloru sele binefacerele păcei, au determinatu a stramutá preliminariele ratificate în Nicolsburg la 26 Iuliu în tractatu definitivu de pace.

Maj. Sele spre acestu scopu si-au denumitu plenipotentialií sei si anume:

Maj. Sea Imperatulu Austriei:

Pe consiliariulu intimu și camerariulu seu, legatulu extraordinariu și ministrulu plenipotentiatu bar. Felsach Adolf Mari'a Brenner, comandatorele imp. alu ordinului Leopoldinu, și cavalerulu reg. prussianu alu ordului vulturelui rosu de class'a prima, etc.

Iara Maj. Sea Regele Prussiei:

Pe camerariulu, consilierulu intimu și plenipotentiatulu seu, bar Car. Werther, posesorele ordinului vulturelui rosu reg. prus. si a crucei celei mari a ordului Leopoldinu imp. austriacu, etc.

cari convenindu în Prag'a la conferintia, dupa schimbarea plenipotentieloru aflate în forma corectá si buna, s'au învoitu la urmatórele puncte:

Art. I. În viitoriu sa domnésca, între Majest. Sea imp. Austriei și între Maj. Sea reg. Prussiei, pace si amicitia, precum si între eredií, successorii, statele si suditií loru.

Art. II. Cu privire la esecutarea punctului alu VI. a preliminariloru de pace asiediate în Nicolsburg la 26 Iuliu a. c. fiindca Imperatulu franciloru a declaratú oficiósu în Nicolsburg la 29 a. c. prin plenipotentiatulu seu dela regele Prussiei: „qu'en ce qui concerne le Gouvernement de l'Empereur, la Vénétie est acquise à l'Italie, pour lui être remise à le paix.“ (ce se atinge guvernamentulu Imperatului, Veneti'a e castigata pentru Itali'a, cá ea i se predece ei, dupa încheierea păcei;) Maj. Sea Imperatulu Austr. inca primesce acest'a declaratiune si-si da învoirea la anesarea regatului lombardo-venetianu cátra regatulu italianu fâra ori ce conditiuni mai grele, decâtu sa primésca detoriele, cari, conformu cu tractatulu de Zürich, voru cadé pre teritoriulu cesiunatu.

Art. III. Prisonerii sa se elibereze de ambe partile numai decâtu.

Art. IV. Maj. Sea Imperatulu Austr. recunósce desolvarea confederatiunei nemtiesci de pâna acum, si se învoiesce la o noua constituire a Germaniei fâra participarea statului imp. austriacu. În acestu modu promite Maj. Sea, ca va recunósce relatiunea mai angusta federale, carea o

va satori Maj. Sea regele prussianu dela Menu (Main) spre média-nopte, si-si da învoirea, ca statele de cátra média-di de lini'a acést'a sa pasiasca la o uniune, a cărei legatura natiunale cu confederatiunea nemtiesca dela média-nopte se susline pentru o complanare mai precisa din partea ambeloru parti, carea apoi va avea esistintia internatiunale independinte.

Art. V. Maj. Sea Imperatulu Austriei si-cede Maj. Sele Regelui prussianu totu dreptulu ce l'a castigatu prin pacea dela 30 Oct. 1864 privitoare la ducatele Schleswig-Holstein, cu acea observatiune ca locuitorii districtelor nordice de Schleswig, decá voru esprime prin votu liberu dorint'a de a se uni cu Denemarc'a (Dani'a), sa se dee Denemarcei.

Art. VI. M. Sea Regele Prussiei, la dorint'a M. Sele a Imp. Austriei, se dechiara plecatu, ca la schimbările ce au a se face în Germani'a, teritoriulu presinte alu regatului sasonicu lu va lasá în marimea lui de pâna acum, sustinendu-si totu odata dreptulu, ca contribuirea Sasoniei la spesele de resboiu si pusetiunea ce va avé a ocupá în viitoriu regatulu sasonicu în confederatiunea dela média-nopte le va regulá mai particulariu întrunu tractatu de pace separatu, ce va avé a-lu face cu M. Sea Regele Prussiei.

Totu odata M. Sea Imp. Austriei promite, ca va recunósce despusetiunile nóue, împreuna cu schimbările teritoriale, cari le va face M. Sea Regele prussianu în Germani'a média-noptiala.

Art. VII. Pentru despusetiunile privitoare la averea confederatiunei dela média-nopte dupa schimbarea tractatului de fatia celu multu în siese septemâni va conveni o comisiune în Francofurtu de Menu la carea suntu a se însinúa tóte pretensiunile referitoare la confederatiunea nemtiesca si în siese luni a se licidá. Austri'a si Prussi'a voru fi în acést'a comisiune reprezentate, standu-le în voi'a libera a face astfelu tóte guvernele confederatiunei.

Art. VIII. Austriei i remane dreptulu, a duce din cetátile confederale, aceea ce e proprietate austriaca, precum si competint'a sea matricularia din averea miscatóre confederale, séu a dispune despre ea dupa placu; acést'a are valóre pentru tóte averile miscatóre ale confederatiunei.

Art. IX. Oficiantiloru servitoriloru, si pensiunistiloru ai confederatiunei li se asigura pro rata în matricula pensiunile ce le competu si respective regulu r. suntu concese.

Regimulu r. prussianu ia insa din cass'a matricularia a confederatiunei pensiunile si ajutórele ce pâna acum se denegau pentru oficiarii armatei de mai înainte de Schleswig-Holstein si pentru urmatorii loru.

Art. X. Primirea pensiuniloru aprobate de cátra c. r. locuientintia în Holstein remane concessa interesantiloru.

Sum'a de 449,500 taleri daniani în obligatiuni de statu daniane cu 4%, ce se afla în pestrare la regimulu c. r. austriacu si e a finantiei de Holstein, se va redá acestor'a de locu dupa ratificarea tratatului acestuia.

Nici unulu care se tine de ducatele Holstein si Schleswig si nici unu supusu alu Maj. Sele Imperatului Austriei si a regelui Prussiei va fi persecutatu nepacuitu, séu conturbatu în persón'a ori averea lui pentru purtarea lui politica în restempulu intemplamintelor si a desbelului din urma.

Art. XI. Maj. Sea Imperatulu Austriei se deobligá a solvi o suma de patru-dieci milóne taleri prussiani Maj. Sele regelui Prussiei spre acoperirea unei parti a speselor cauzate Prussiei din resbelu. Din sum'a acést'a insa sa se detraga sum'a speselor de resbelu, ce Maj. Sea Imperatulu Austriei în virtutea §. art. XII. a numitelu páci de Vien'a din 30 Oct. 1864 are sa le pretinda dela ducatele Schleswig si Holstein, în 15 milóne taleri prusesci, si cá ecvivalentu alu sustinerei libere ce armat'a prusésca o va avé în tierile austriace ocupate de ea pâna la încheierea pácei, în 5 milóne, asiá încátu remanu de plata numai 20 milóne.

Jumetate din sum'a acést'a se va cvitá deodata cu ratificarea reciproca a tratatului acestuia, iara a dóu'a jumetate cu trei septemâni mai târziu, la Oppeln.

Art. XII. Retragerea trupelor r. prussiane de pre teritoriile austriace se va indeplini întru trei septemâni dupa schimbarea ratificatiunei a tratatului de pace. Din diu'a în schimbârei ratificatiunei functiunile guvernamentelor generale prusesci se voru reduce curatú la cerculu loru de activitate militarescu.

Despusetiunile speciale, dupa cari are sa se faca acést'a retragere, suntu otârte întrunu altu protocolu ce forméza adausu la tratatulu acest'a.

Art. XIII. Tóte tratatele si conveniile încheiate între amédué în parti înainte resbelului, încátu acele dupa desolvarea relatiunei confederatiunale dela natur'a lor nu voru trebui sa-si pérda activitatea, se punu prin acést'a de nou în valórea loru.

În deosebitu se susline valórea conventiunei generali de Cartelu (învoire pentru rescumperarea prinsiloru în resbelu) între statele confederative nemtiesci din 10 februaru 1834 cu tóte dispusetiunile adause la aceea. Insa regimulu c. r. austriacu dechiara ca tratatulu de valuta încheiatu în 24 Ian. 1837, prin desolvarea relatiunei confederale nemtiesci, si perde valórea pentru Austri'a, si regimulu r. prusescu se dechiara învoitu a intrá în desbaterile cu Austri'a si cu ceialalti participatori pentru nimicirea acetsi cotratu.

Pentru acést'a în, contrahenti si reservá a începe câtu mai curendu desbateri asupr'a revisiunei tratatului de comerci si de vama din 11 Apriliu 1856, în intelesulu usurárei comunicatiunei reciproce.

Decamdata numitulu tratatu sa aiba valóre cu aceea observare, ca fia-cáruí dintre in. contrahenti i sta liberu, pre acel'a dupa însciuntiare de siese luni, a-lu lipsi de validitate.

Art. XIV. Ratificatiunile tratatului acestuia sa se închimbe în Prag'a pâna în restempu de 7 dñe séu daca se pôte si mai curendu.

Spre întárirele acestuia plenipotentiatii respectivi au subscrisu tratatulu acest'a si l'a providiutu cu sigilulu însemneloru loru.

S'a intemplatu la Prag'a în a 23 diu'a lunei. Aug. în anulu mantuirei o mie optu sute siésedeci si siese.

(L. S.) Brenner m. p.

(L. S.) Werther m. p.

Asiá noi toti articulií tratatului acestuia precum si ai protocolului adausu la art. XII., i amu examinatú precisu aplacidatu si concesu si promitemu cu cuventulu Nostru imperatescu a-i respectá întru totu intelesulu loru, si despusetiunile loru a le implini precisu si Noi si urmatorii nostri.

Spre întárire amu subscrisu Noi cu mân'a propria acestu instrumentu de ratificatiune, si dicemu sa i se impuna si însemnulu imperatescu.

S'a intemplantu in capital'a si resiedinti'a N'otra Vien'a in a 27 di a lunei Augustu in anulu Domnului o mie optu sute siesedeci si siese, alu regimulu Nostru intr'alu optu-spredecelea.

Franciscu Iosifu m. p.

Alesand. conte de Mensdorff-Pouilly m. p. La pré in. demandatiune a Maj. Sele c. r. apostolice Pudiger conte de Aldenburg m. p. consiliariu de curte si ministerialu.

Conferintie invetiatoresci din scaunulu Mercurci.

Sabiu in 30 Augustu 1866.

Simate Domnule Redactoru! Cetindu in nr. 67 alu „Tel. Rom.“ espresa dorintia de se publica ce-va mai apriatu despre cursulu acestoru conferintie mi iau indrasnela a ve ruga, sa primiti acestea putine renduri in pretiuitulu „Tel. Rom.“

In 22 Augustu, tinendu-se dimineti'a la 6 ore servitiulu Ddieescu dupa finirea acestui'a se deschise conferintia L. prin o cuventare din partea prea onor. Domnu protopopu P. Bodila, si in care onorat. Domnu protopopu i-si lua de basa cuvintele mantui-toriului „mergeti si propovediti in tota lumea evangeli'a“ — dupa acei'a denumindu de conducatoriu alu acestoru conferintie pre Diaconulu si Invetiatoriulu din Poiana Ioann Sierbu, — acest'a response prin alta cuventare Domnului protopopu, amintindu totu-deodata si de urzitoriulu acestoru conferintie, Escelenti'a Sea Preasantitulu Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu Br. de Sigauna.

Dupa acestea au urmatu conscrierea, de unde vediaramu cu durere, ca din 30 de invatiatori numai 15 au fostu de fatia, iara ceialalti absentii, — si mai cu sema totu de acei'a, cari au lipsitu si in anii trecuti. — Ce se atinge de studiele loru faute, o parte au norma si pedagogia, multi si cu 4 si 5 clase gimnasiale si Pedagogi'a sau teologi'a, — iara plat'a loru vartase intre 50 fl. — (Apolou micu) — si 150 fl. Poiana. — Se luara mai intaiu Instructiunea din 1862 care s'au desbatutu din §-u in §-u cu acest'a se fini conferintia prima la 1 ora. Dupa amedi la 2 ore se continuara instructiunea susu numita pana in fine, dupa care urmara desbaterile asupr'a Abedariului de profesorulu Z. Boiu, unde vediaramu din respunsulu invatiatoriloru ca se introduce in scolele populare cu succesu bunu. — Desfasiurandu-se din partea conducatoriului inca datorintiele invatiatoriului fatia cu alte persone si mai cu sema cu preoti, se decisa unanimiter ca atatu despre absentarea invatiatoriloru catu si despre tote acestea defecturi, sa se faca in scrisu aretare Scaunului protopopescu. — Cu acestea se fini conferintia a 2-a pre la 6 ore. — In 23 dupa servitiulu Ddieescu se incepu a 3-a conferintia cu urmatoarele: prin ce se pote desvoltá trupulu; pana unde are sa se intinda nutrementulu, si ce scaderi fisice si morale trage dupa sine; ce folosu aduce curatieni'a, regularitatea. etc. cumu sa se pota deprinde invetiaceii in conceptarea epistoleloru, obligatiuniloru, cuitantiiloru, si altoru lucruri practice in vietia. Dupa amedi se puse intrebarea despre predarea Computului de Dlu profesorulu Popescu. —

Mai urmara esamenu din cantari si tipicu. — Ambe acestea conferintie durara ca si cele d'antaiu.

In acestea conferintie escelara Invatiatorii N. Pop'a, Apoldumare, — N. Toparceanu, Apoldu-micu, N. Greavu, Toparci'a, si I. Mutiu Ludosiu; — mai tinendu-se atatu din partea Dlu Protopopu, catu si a conducatoriului cate o cuventare potrivita — se finira-conferintiele pre acestu anu. — N. O.

Sabiu 4 Septemvre. Joi'a trecuta s'a inceputu cursurile clericali si pedagogice in Institutulu nostru arhidiececanu de aici. —

Brasiovu 11 Sept. n. Intre alte viptime, cu care comun'a nostra plati mortiei tributulu seu numeramu astadi si pre bravulu nostru concetatienu negutiatoriu si proprietariu de casa Nicolae Voinescu, carele in etate de 72 ani si dupa o vietia fericita de 47 ani in casatoria, in urm'a unei bole tifose numai de 3 zile repausa pe la 2 ore d. a. in Domnulu. Crestinu evlaviosu, romanu bunu, patriotu lealu, aflamu pre acestu conce-tatienu alu nostru de unu siru lungu de ani ca curatoru si reprezentantu la biseric'a cea mare dela St. Nicolae, ca eforu si benefactoru alu scoleloru intre fruntasi, mai tardiu ca censoru la banc'a nationala, mai in scurtu la mai multe locuri de onore in comun'a nostra si in gremiulu comerciantiloru. Nicolae Voinescu lasa in doliu mare pre bun'a si evlavios'a sotia, cocon'a Eufrosin'a n. Ciur-culu si fies'a cocon'a Zoe ved. Dim'a, mama la patru fii, cum si pre alte rudenii.

Coler'a perdu de cate-va dile din puterea sea multu; eri de ecs. n'aru fi muritu nimeni de acea bola, precum se spune. Intre acestea gazet'a germana de aici publica list'a mortiloru din tote partile comunei pe tempulu dintre 21 si 31 Aug. Aceeasi suie la 93. Dintre acei'a numai vre-o 16 au muritu de alte bole, iara ceialalti de colera. List'a e facuta dupa confesiuni. Din aceeasi se vede, ca in acelea dile din confesiunea evangelica (sasi) au muritu in proportiune mai multi decatu din tote ceialalte. Acesta impregiarare da ocaziune a cerceta mai de aproape dupa causele fisice si psihice ale acelei'a.

Gazet'a germana inca si radica abia vocea in contra necu-

ratiuniloru mai alesu dela macelari. A fostu tempulu odata de a nu mai tacé in placerea cutaroru veri, nepoli, cumnati etc. (G. Tr.)

Zernesti din 31 Aug. (2 Sept.) 1866.

Domnule Redactoru! Petrecandu de vre-o cate-va dile la Zernesti avui ocaziune a asista la esamenu de catechisatie, tinutu astadi Dumineca cu feciorii si fetele de aici. Subt presidiu p. o. D. Protopopu alu tractului I. Metianu se incepú esaminarea la 12 ore in scola comunala si se urma mai intaiu cu fetele apoi cu feciorii indeosebi, ambe seselele intr'unu numeru forte frososu. Dupa facerea rugaciunei urmara intrebările din partea on. Inv. I. Comsi'a, intr'unu tipu forte practic si acomodat limbajului tineriloru. Respunsurile dela toti nu numai din rugaciunile si invetiaturile crescinesci prescise, dara si din istoria biblica au fostu surprinditoare. Era o placere a audi cum fia-care cu incedere cu o voce sonara si o vioiciune scia istorisii curentu istosia biblica. Tote acestea erau mai multa de unu documentu, ca ordinatiunile Archiepesci despre catechisare sau tinutu aici cu deosebita acuratetia.

In urma incheia prea on. d. Protopopu cu o cuventare forte potrivita, in care mai intaiu si arata placerea sea pentru sporiulu aratatu dupa acea apostrofa, ca din tote acele istoriore din biblia sa-si traga (inerimea) cate o invetiatura morale si sa o urmedie in decursulu vietiei; arata mai departe prin esemple evidente si convingatore, cum are sa parasca tinerimea unele abusuri ereditate in privintia imbracamintei, recomandand curatienia preste tote si fetitiiloru specialminte cultivarea gradiniloru de flori si legumi, etc. Cu aceste se incheia esaminarea. Acestea le aduca la cunoascintia publicului, cu dorintia ca si pe aiea asiá sa se urmedie.

Unu P.

Principatele romane unite.

Impartasimu dupa „Romanulu“ urmatoarele: — Se lucréza, la Cernauti in tipografi'a Eckhardt, subt ingrijirea unui nemtiu, d. Rump, o carticica prin care se sustine desbinarea Moldaviei si aruncarea Romaniei in manile guvernulu rusescu. Peste putine dile acea scriere isa va impartii in Moldavia. Se vorbesce in ea contra unirei, contra Domnitoriulu Carolu I, pe care-lu privesce inca si ca nealesu, in contra guvernulu, si tote aceste, ne spunu corespundintii nostri, „suntu descrise asiá incatu se inflacare pe omulu celu mai rece si se impinga tier'a spre Russi'a, ale carei simtieminte pentru Romania suntu aretate ca fratiesci si pe care o arata ca cea mai mare si satorica binefacatore a Romaniei.“ Asemenea incercari in favorea Russiei s'au vediatu mai deunadi chiaru in unele foi din Bucuresci; si pote acum intipui cine-va ce pote contine acea brosiura.

Titlulu brosiurei este: „Espunere a intemplantiloru in t i e - n'a Moldovei dela 1859 pana acum. Prelucratu de Ioann „Morariu (nume ce nu este alu autorelui).“

„Tipografulu, (dice unu altu corespundinte alu nostru, forte sicuru si bine informatu), si inca unulu, amicu cu tipografulu si cu autorele, suntu platiti forte bine. Cuprinsulu si ideia generala este: declararea ca Moldovenii nu voiescu unire nici subt principe strainu nici indigenu. Principele Carolu nu e alesu, nici recunoscutu de Moldoveni si numai nisce siarlatani au umblatu cu nisce liste prin Iasi in cari s'au inscristu alti siarlatani si nimenea altulu.“

Desfasiurarea celoru din Iasi din 3/15 Apriliu ca o revolta causata de Valachi, iara nici decum de Russi pentruca Russii suntu cei mai mari binefacatori ai Romaniloru, bajocuri peste bajocuri asupr'a guvernulu, Haralambie, d'uariulu Romanulu si altii si asupr'a 164 de Valachi asupr'a carora poporulu sa se scole si sa-si resbune. — Provocari catra poporu si apelu catra puterile garanti — nedreptatile si talhariile guvernulu din Valachia. Miserabila stare a Moldoveniloru in care i-e adusu guvernulu din Bucuresci. — Defaimari asupr'a Valachiloru si dovedi cum ca numai cinci nebuni si revolutiunari au facutu totu.“

Prin tote partile unde Mari'a Sea Domnitoriulu a binevoitu a se opri, ne spune atatu Monitoriulu catu si corespundintie particularie ale acestei foi, a fostu intemplantu cu viaa aclamatiuni de bucuria, si cele din urma sciri sosite ne spunu ca M. S., Samba-t'a trecuta se afla in Iasi, unde a avutu primirea cea mai splendida pe care i o pregatise poporulu iasianu de mai nainte, si unde manifestatiuni de bucuria s'au urmatu un'a dupa alt'a in entusiasmulu celu mai inflacaratu.

Avemu bucuria a comunica o depesia dupa Monitoriulu care da detale asupr'a receptiuniloru ce au urmatu, a dou'a di dupa sosirea M. S. in Iasi, cum si discursulu ce a tinutu Domnitoriulu Romaniei catra cetatienii din a don'a capitala a Sea.

Iasi 30/18 Augustu.

„M. Sea Domnitoriulu a primitu astadi la 12 ore inaltulu cleru, autoritatile civili si militare precum si unu numeru insemnata alu notabilitatiloru ce se aflau in Iasi. Dupa ast'a toti dnii consuli s'au presentatu M. S. La 2 ore M. S. a visitatu penitentiarululu centrale, spitalulu Gregorianu pentru copii gasiti, spitalulu

alienatiloru oela Goli'a. Aicea M. S. a visitatu si cas'a apelu de unde se imparte ap'a in orasiu, pe urma M. S. s'a suitu in turnulu celu mare spre a contempla positiunea lasiloru care a placutu forte Mariei Sele.

Ser'a pe la 7 ore M. S. a esitu la preumblare la Copou, de aci s'a coboritu in gradina publica unde, ca pretotindenea, a fostu primitu cu celu mai mare entusiasm. La esirea M. S. din gradina totu publiculu a strigatu de trei ori: Ura! (Tr. Carp.)
Iasi 4 Septembrie.

In asta sera cetatienii lasiului s'au preumblatu pe strade cu musice si cu tortie aclamandu pe M. Sea. O splendida iluminatie lumina acestu spectacolu; manifestatiunea a plecatu din curtea Mitropoliei precedata de Em. S.; in marsiulu seu, ea s'a opritu la residentia M. S., unde elevii scolei de musica au intonat unu imnu compusu intradinsu pentru acesta ocaziu. M. S. a multiimitu din balconu aretandu parerea sea de reu de a fi neoitu sa plece atatu de curendu din acestu orasiu, care l'a primitu cu o iubire atatu de caldursa. Poporulu a raspunsu prin urari puternice care a indemnatu pe M. S. sa se cobore in strada in mijloculu lui, fara nici o suite, atunci entusiasmulu poporului merse pana alu purta in triumfu la resiedinti'a Sea. Notabili cari erau in capulu manifestatiunei au fostu primiti de M. S. in salonulu, unde E. S. le-a exprimat profund'a recunoscintia si asigurările cele mai sincere de devotamentulu din partea locuitorilor lasieni cari suntu cetatieni ai Romaniei, adaogendu ca dorinti'a lor cea mai ardentă este de alu putea revede catu mai curendu in sinulu lor. M. S. a raspunsu ca este profundu miscatu de aceste manifestatiuni si ca unu suveranu candu intalnesce nisce asemenea simpatii, chemarea lui este usioru de indeplinitu: cuvintele acestea au fostu coperite de aclamatiuni prelungite repetate de poporulu care era pe strade. M. S. a mai petrecutu o ora in salonu vorbindu cu fia-care in deosebi, dupa retragerea M. S. poporulu aclamandu-lu din nou s'a preumblatu prin strade strigandu: Traiesca M. S. Carolu I! Traiesca Romani'a!
Iasi 5 Septembrie.

M. S. Domnitoriulu a tinutu astadi pe la 8 ore dimineti'a o visita militara. La 11 a plecatu la Cristesci la D. A. Mavrocordato, unde a dejunatu, D. Mavrocordato a avutu onore a areta cai sei M. S. si iau presentatu pe cei mai frumosi din ei. M. S. intorcendu-se in Iasi a visitatu trei din cele mai insemnate magazii. Pela 8 ore ser'a o promenada cu tortie a trecut pela ferestrele M. S.; mii de omeni erau in cortegiu, persoanele cele mai notabile erau in frunte, purtandu tortie. Entusiasmulu era la culme; o deputatiune a avutu onore a se presentat M. S. si a exprima parerea de reu ca M. S. pleca asi de curendu din mijloculu lor. M. S. Domnitoriulu dupa ce a raspunsu deputatiunei in modulu celu mai graciosu a esitu pe josu in mijloculu poporului care striga: Ura! sa traiesca Carolu I! Liniscea cea mai perfecta a domnitulu fara ca autoritatea se fi fostu nevoita a interveni intru catu de putinu de-si cumu amu disu adunarea era de mii de omeni. Mane M. S. D. pleca la 7 ore dimineti'a.
Iasi 5 Septembrie.

M. S. Domnitoriulu a plecatu pela 8 ore in cea mai perfecta sanetate; a fostu intovarasitu de tote persoanele de distinctie ce erau in Iasi pana la post'a Poenii, marginea judetului. Em. S. Mitropolitulu a intovarasitu pe M. S. pana in dealu la Repedeu.

Comunele Buciumu si Poenii au facutu fia-care arcuiri de triumfu si asteptandu sub ele, a urcatu pe M. S. in trasura.

M. S. vine dreptu la Bucuresti, prin Tecuciu, Buzeu, Urziceni. Nu va mai visita acum Braila si Galati.

Varietati.

* * * Demandatiune generala a Imperatului. Maj. Sea imp. dede demandatiune generala cu dno 9 l. c. in privinti'a reducerii armatei si a impartirii noue in statulu regimentelor de infanteria de linia. Deci reg. de inf. pentru venitoriu in tempu de pace au sa custea din patru batalione cu cate patru companii si dintr'o cadre de depositu. Acesta formatiune deodata cu statulu de pace normatu pentru ea se va intreprinde de locu la regimentele armatei de medianopte (la corp. de armata nr. 1, 2, 3, 4, 6, 8 si 10) cu deosebirea celoru siette regim. venetiane, in estu modu, ca din batalionele 1 si 2 si din statulu majoru alu batalionulu 3 sa se forme trei batalione. Companiele 13, 14, 15 si 16 sa forme batalionulu 4, ce se va asedia in statiunile cercului de adausu. Restulu celoru 8 comp. de pan' acum (17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 si 24) asemenea se va asedia in statiunile cercului de adausu. Oficierii ce trecu preste numeru 2 trei parti din ei voru remane la reg. si 1 trei'a parte va trece la despartimentele statiuniloru cercuriloru de adausu. Formatiiunile noue au sa incepa de locu activitatea la regim. de inf. nr. 1, 2, 10, 12, 18, 20, 21, 23, 24, 32, 34, 35, 37, 41, 42, 51, 58, 60, 61, 67, 68, 72, 73, si 74. La reg. de inf. nr. 3, 6, 9, 15, 30, 33, 35, 56, 76, trecu cele de mai nainte bat. d'antaiu si alu doile in bat. noue 3, companiele 13, 14, 15, 16, 17, si 18 intra in statiunile

de cercu de adausu unde si cele patru comp. de mainainte intra in statu de pace, iara comp. 17 si 18 se desfacu de totu. — Batalionele de venatori se reducu la 4 companii. De asemenea calarimea, corpulu de geniu si trup'a sanitaria. — In privinti'a reduceriloru la artilerie voru urma desluciri deosebite.

* * * Tergulu Sabiului de toamna fiindu favoritu de tempu, fu forte cercetatu si vioiu. Cu tote aceste cumparaturile de fostu mai rari, pentruca lips'a de banii i face pre omeni de-si tragu multu sem'a pana sa dea crucerulu din mana. Cerealele si canep'a au fostu bine reprezentate. Bucatele si alti articuli de casa se cautara binisoru. Unsorea pentru esportu 23 fl. de maja; seu se pitu 36 f. 50 xr.; seu uscatu de vita 18 fl.; lumini de seu 30 fl.; lana (cigaria) 58 fl. 50 xr.; cealalta 40 fl. 50 xr.; canep'a (au cadiutu pana la) 12 fl. maj'a. O parechia de pei de bou 26—34 fl., — de vaci 16 f. — 22 f. — Tergulu de vita ce au precesu, inca nu fu de lauda, cornute s'a vendutu la 2400 pretiulu variu, intre 80—130 f.; cai frumosi n'au fostu, din cei ce au fostu variu s'a petrecutu 600 darabe; oile si porcii inca n'au avutu mare trecere s'au vendutu 4000 oi in pretiu de 4—10 f.; si 200 porci cam cu 45 f. —

Nr. 18—2

Concursu.

Fiindca stipendistii fundatiunei Franciscu-Iosifiane, ce se afla la Archidiecea noastra greco-resaritena n'au satisfacutu datorintiei lor fatia cu statutele acestei fundatiuni se dechiara de vacante, si prin acesta se escrie concursu pana in 20 Septembrie calendarulu nostru, si adeca:

1) doue stipendii de cate 200 fl. v. a. pentru studii dela vreo facultate la universitate; si

2) doue stipendii de cate 100 f. eventualminte patru de cate 50 fl. v. a. pentru studentii dela academiele din patria.

Concurentii suntu datori a produce atestatu de maturitate, de paupertate, de moralitate si de botezu, ca suntu de religi'a greco-orientale si din archidiecea noastra, care pana la terminulu susu insemnatu au a si le inainta Escelentiei Sele Par. Archiepiscopu si Mitropolitulu ca presedintele acestei fundatiuni.

Sabiulu 28 Augustu 1866.

Efori'a archidieceana.

Nr. 20—1

Publicare de concursu.

In comunele armatoare au devenitu vacante statiuniile invetiatoresci si anme:

1. In Sacelu, cu lefa anuala de 120 f., quartiru si lemne de focu.

2. In Sibiulu, cu lefa anuala de 150 f., quartiru si lemne de focu.

2. In Valle pentru unu invetiatoriu cu 200 f., quartiru si lemne de focu si unu adjunctu cu 120 f. pe anu.

4. In Tilisca, pentru unu invetiatoriu cu 230 f. si pentru unu adjunctu cu 100 f. pe anu.

Spre a caroru ocupare se escrie prin acesta concursu pana in 25 Sept. a. c. st. v.

Doritorii de a ocupa unulu seu altulu din posturile acestea, sa-si inainteze la subscrisulu cererile loru timbrate si proviedute cu atestatu de botezu, de moralitate, de studiile gimnasiale, pedagogice seu clericale si de prassa de pana acum pe terenulu invetiatorescu.

Cunoscinti'a si desteritatea in tipiculu si cantarile bisericesci, suntu neincungiuratu cerute.

Dela concurentii la statiunile de invetiatori in Valle si Tilisca, se ceru celu putinu patru classe gimnasiali, Sabiulu 31 Augustu 1866.

Ioann Hanni'a,
Prot. si insp. distr. de scole.

Nr. 21—1

Publicare de concursu.

La scol'a populara rom. gr. res. din Comun'a Siur'a-mare, Scaunulu Sabiului, se cere unu invetiatoriu cu salariu anuala de 100 fl., quartiru gratuitu si lemne de focu.

Pentru acestu postu vacantu se deschide concursu pana la 15 Octombrie c. n. a. c.

Dreptu aceea, ori care doresce a concurge la postulu susunutu, are a-si tramite la Scaunulu protopopescu alu II. alu Sabiului, pre langa petitiune timbrata cu 50 xr.

1. Atestatu despre aceea, ca au absolvatu cu purtare buna, si sporiulu de cl. 1-a celu putinu gimn. micu, si cursulu Pedagogicu in Inst. archidieceanu din Sabiulu, si ca este bine procopsitu in tipiculu si cantarile bisericesci.

2. Atestatu de botezu si de purtare morala; acestea pana in terminulu mai susu prefriptu, spre urmare mai departe, sa se aster-na la laudatulu Scaunulu protopopescu.

Siur'a-mare 30 Augustu 1866.

Efori'a scolei populare gr. or. din Siur'a-mare.